

430. Aandachtspunten pensioen in eigen beheer en echtscheiding

DRS. I.E. LEENE-HOEDEMAEKER MPLA

1 januari 2017 moet het wetsvoorstel van staatssecretaris Wiebes van Financiën (hierna Wiebes) van kracht worden. In zijn brief van 1 juli 2016¹ geeft hij de beloofde toelichting op de keuze die hij gemaakt heeft aangaande de oplossingsrichting voor het Pensioen in Eigen Beheer (hierna: PEB).

In de komende nummers van *REP* (7 en 8) zal ik uitgebreid ingaan op de gevolgen van dit wetsvoorstel voor de echtscheidingspraktijk. Vooruitlopend daarop volgt hierna een korte samenvatting van de gevolgen voor het PEB, gevolgd door een aantal aandachtspunten voor uw lopende echtscheidingsituaties waarbij PEB een rol speelt.

Het Wetsvoorstel van Wiebes

Kortgezegd zijn er de volgende drie mogelijkheden na 1 januari 2017 voor PEB:

1. Afkoop van het PEB waarbij volgens een staffel die afloopt in de tijd (drie jaar), een deel van de fiscale pensioenvoorziening vrijgesteld is van belastingheffing. Daarna is er geen PEB meer.
2. Omzetten van de fiscale pensioenvoorziening in een premievrije OudedagSpaarregeling in Eigen Beheer (hierna OSEB). Daarbij wordt de commerciële waarde van de pensioenvoorziening rekening houdende met de dividendtoets² afgewaardeerd tot de fiscale pensioenvoorziening op de balans van de BV. OSEB is een soort bancaire lijfrente die in de BV of extern bij een bank of verzekeraar ondergebracht kan worden. Na de omzetting in de OSEB is er geen pensioen meer.
3. Handhaven van de bestaande eigen beheersituatie. De per 31 december 2016 bestaande pensioenaanspraken blijven bestaan. Verdere opbouw na 1 januari 2017

1 Brief van 1 juli 2016, kenmerk 2016-0000092244; Brief naar aanleiding van het algemeen overleg inzake pensioen in eigen beheer op 23 maart 2016.

2 De waardering conform het Besluit van het ministerie van Financiën van 3 juli 2008 CPP2008/447 inzake de waardering van pensioenen. Deze waardering gebruikt de fiscus voor haar dividendtoets om te bepalen of de pensioenen nog zeker gesteld zijn wanneer een BV dividend uitkeert aan de dga.

is fiscaal niet meer mogelijk. Het is ook mogelijk om de commerciële waarde van de pensioenrechten van de ex-partner te bepalen (grondslagen conform het besluit van 3 juli 2008). De mogelijkheden en beperkingen van PEB blijven bestaan.³

Deze commerciële waarde mag worden omgezet in een beschikbare premieregeling bij een pensioenverzekeraar. Dat kan overigens ook nu al.

Juridisch gezien heeft het omzetten of afkopen vergaande implicaties. Er is geen pensioen meer. Dit betekent dat de Wet Verevening Pensioenrechten bij Scheiding niet meer van toepassing is. Hoe problematisch dat wordt, hangt mede af van het huwelijksvermogensregime dat van toepassing is.

Voor het omzetten of afkopen is de toestemming van de partner nodig. Deze partner geeft rechten prijs. Voor het prijsgeven van deze rechten zal hij of zij gecompenseerd willen worden. De wijze van compenseren wordt een uitdaging.

Aandachtspunten PEB

De navolgende aandachtspunten die ik aan de orde stel, zijn een greep uit de wijzigingen c.q. gevolgen die het wetsvoorstel met zich meebrengt.

- Na 1 januari is de BV *geen toegestane pensioenuitvoerder* meer voor nieuwe regelingen. Het oprichten van een BV voor de ex-echtgenoot is geen optie meer. Indien er nog lopende echtscheidingen zijn waar u dit in wilt toepassen, dienen die voor 1 januari 2017 afgewikkeld te zijn.
- De *vrijstelling bij de afkoopregeling* is alleen van toe-

3 Op de problematiek van het PEB ben ik in mijn artikel in *REP* 2015 afl. 8 (REP 2015/555) uitgebreid ingegaan en zal die niet opnieuw bespreken.

passing op per 31 december 2015 bestaande pensioenvoorzieningen. Richt u in 2016 een BV op voor de ex-echtgenoot of pleegt u waardeoverdracht in 2016 vanuit de BV van de dga naar de ex, kunt u die wel afkopen maar is er geen vrijstelling.

- Naar OSEB omgezet pensioen kan wel overgeheveld worden naar eigen of nieuw op te richten BV van de partner.
- Indien u tegen *keuzestress* van beide partijen aanloopt, is het aan te raden om *conversie in de BV* toe te passen. Beide partners hebben in dat geval een zelfstandig keuzerecht. Beide voorzieningen waren per ultimo 2015 in de BV, dus alle voordelen van afkoop en OSEB blijven van kracht.
- Alle *verrekenopties bruto en netto blijven mogelijk* in 2016 en u kunt daarmee ook anticiperen op de wetswijzigingen. Het is voor de dga praktischer wanneer hij in vrijheid kan besluiten wat hij met het PEB doet. Een ex-partner die nog verbonden blijft aan het PEB is lastig.
- Een lagere waarde van het PEB biedt een *hogere verrekeningswaarde* voor de BV en *meer draagkrachtruimte*. Het wetsvoorstel heeft duidelijk ook voordelen voor

dga's en hun ex-partners.

- *Extern verzekerde pensioenregeling* (geheel of gedeeltelijk) moeten voor 1 januari 2017 terug naar eigen beheer. Na 1 januari 2017 kan dit niet meer. Op de complicaties van de (gedeeltelijk) extern verzekerde regelingen kom ik in de komende artikelen uitgebreid terug.
- De keuzemogelijkheden voor gescheiden en scheidende dga's en hun partners zijn alleen maar toegenomen. Het is niet meer mogelijk om weloverwogen beslissingen te nemen zonder uitgebreid pensioenadvies. De consequenties van een keuze zijn groot en onomkeerbaar. Het wetsvoorstel heeft de afwikkeling bij echtscheidingen gecompliceerder gemaakt.

Zoals aangekondigd zal ik in REP 7 en 8 nader en meer uitgebreid ingaan op deze wijzigingen en gevolgen.

Over de auteur

Drs. I.E. Leene-Hoedemaeker MPLA

Directeur Get Smart pensioenconflicten & Sapere Aude Online